

namrzlý, což zástupce kupitelův věděl. Proti žalobě o zaplacení kupní ceny namítl žalovaný, že tuřín byl zmrzlý. **Procesní soud** **prvé stolice** žalobu zamítl, **odvolací soud** jí vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Že tuřín byl zmrzlý, byla vada zjevná, poněvadž zmocněnec žalovaného ji musel objeviti při obyčejné pozornosti, jakou od nakupovače zeleniny lze žádati (čl. 282 obch. zák.), neboť bylo lze ji zjistiti pouhým rozkrojením košťálů. Podle Šu 928 obč. zák. ručí ovšem prodatel i za vady zjevné, když přislíbil, že věc jest vad prostá. Kdyby zmocněnec žalovaného byl upustil od prohlídky zboží proto, že ho žalovaný ujistil, že tuřín není zmrzlý, nýbrž jen namrzlý, ručil by žalobce za tuto vadu. Dle zjištění odvolacího soudu se však věc tak neměla. Zmocněnec žalovaného viděl tuřín a koupil jej. Poznámka, že tuřín jest namrzlý, byla připojena na žádost žalobcovu, by byl uchráněn výtky, že prodal zboží mrazem porušené za zdravé. Jest tedy správným úsudek odvolacího soudu, že ona poznámka nemá významu záruky, že tuřín jest jen namrzlý a ne zmrzlý. Že snad žalovaný, nevěda, jak k ní došlo, přikládal jí takový význam, na tom nesejde, rozhoduje tu dle Šu 1017 obč. zák., že jeho zmocněnec věděl, co znamená. Podle ujednání mělo zboží býti odebráno 2. ledna 1920. Dle Šu 1048 obč. zák., jehož jest dle posledního odstavce čl. 345 obch. zák. i zde použití, nese od tohoto dne žalovaný jako kupitel nebezpečí, kterým bylo zboží postiženo. Lhostejno jest, že žalobce snad neupomínal žalovaného, by zboží odebral; nebezpečí stihalo by žalobce jen, kdyby byl s odevzdáním zboží prodléval. Poněvadž bylo odvolacím soudem zjištěno i to, že žalobce nezavinil zkázu zboží nedbalým uschováním, jest výtku neodůvodněna, že věc nebyla druhou stolicí po právní stránce správně posouzena.

Čís. 2460.

Pokud sepis protokolu u železničního úřadu možno považovati za reklamaci.

I pro uplatňování nároku z poškození zboží, jež nastalo po vydání nákladního listu a podpisu listovky, avšak před skutečným předáním zboží, platí jednorroční lhůta Šu 98 žel. dopr. ř., leč že by se bylo poškození stalo úmyslně.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1923, Rv I 1297/22.)

Pro žalující firmu byly zaslány dráhou stroje, jež dne 28. května 1919 po předání nákladního listu příjemci při dopravě vagonu k vykládce byly poškozeny. Skutková podstata sepsána byla dne 5. června 1919. Žalující dala stroje opravit a, obdrževši je dne 14. dubna 1920, oznámila dne 4. listopadu 1920 dráze výši nákladu na opravu a, když žalovaná náhradu odmítla, domáhala se jí žalobou, již **procesní soud** **prvé stolice** vyhověl, **odvolací soud** jí zamítl. **Důvody:** Právem vytýká odvolatelka rozsudku **prvé stolice** nesprávně

právní posouzení věci v otázce promlčení žalobního nároku. Dle §u 98 žel. dopr. ř. zanikají nároky proti železnici pro poškození zboží promlčením ve lhůtě jednorocní, která se počítá ode dne, kdy zboží odevzdáno bylo adresátovi; promlčení to staví se písemným přihlášením nároku u železnice a promlčecí lhůta běží, byla-li přihláška železnici záporně vyřízena, dále ode dne, kdy železnice své rozhodnutí přihlašiteli oznámila a přílohy přihlášky mu vrátila. V tomto případě běžela promlčecí lhůta ode dne 28. května 1919 a soud první stolice nezjistil a nebyl také o tom nabízen a podán důkaz, že adresátka firma Sch. a spol. nebo její cesionářka žalující firma do dne 28. května 1920 podala písemnou přihlášku nároku na odškodnění za poškozené stroje. Soud první stolice jest ovšem toho názoru, že tato přihláška nahrazena byla tím, že K., zástupce strany žalující, při sepisování skutkové podstaty (ve smyslu §u 92 žel. dopr. ř.) k jednání byl připuštěn, že v listině o skutkové podstatě po dvakrát uveden byl jako »reklamant« a že dle obsahu této listiny výslovně za přítomnosti zástupce ředitelství státních drah prohlásil, že stroje k opravě bude nucen odeslati do továrny v B. a že účet bude stranou dodatečně, po provedených opravách předložen, z čehož všeho vyplývá, že dráha nemohla býti při sepisování skutkové podstaty dne 5. června 1919 v pochybnosti, že K. vystupoval při úředním tomto jednání jménem žalující firmy jako poškozený a že vznesl nároky z poškození zboží. Než k tomuto právnímu náhledu nelze přistoupiti. Jak z ustanovení §u 92 žel. dopr. ř. plyne, slouží sepisování skutkové podstaty jediné ku zjištění, že poškození zboží se stalo, nikoliv však zároveň k přihlášení nároku adresáta na odškodnění. Dále neobsahuje v tomto případě soupis skutkové podstaty výslovného prohlášení zástupce žalující firmy, že táž nárok na náhradu škody uplatňuje, a jest poznámce »Účet bude stranou předložen dodatečně po provedených opravách« rozuměti jen v ten smysl, že nárok na odškodnění uplatněn bude teprve, až předložen bude účet o opravách strojů. Skutečně nedala také tato poznámka, aniž označení K-a jako reklamanta správně státních drah podnětu k rozhodnutí o nároku žalující firmy. Ustanovení §u 98 žel. dopr. ř., že promlčení nároku na odškodnění staví se písemným přihlášením nároku u dráhy, jest ustanovením přesným, čelícím k tomu, by vzhledem na to, že promlčecí lhůta, stavená přihlášením nároku, opět běží ode dne, kdy reklamantovi byla dána zpráva o záporném vyřízení přihlášky, železniční správě dán byl přímý podnět k rozhodnutí o odškodňovacím nároku. Důsledkem toho jest nesprávným názor soudu první stolice, že ode dne soupisu skutkové podstaty, to jest od 5. června 1919 a prohlášení zástupce žalující strany, že účet dodatečně bude předložen, až do vrácení opravených stroju, pokud se týče účtu za opravy ze dne 14. dubna 1920 promlčecí lhůta §u 98 žel. dopr. ř. se stavila. Dle zjištěného stavu věci jest za písemnou přihlášku nároku na odškodnění ve smyslu §u 98 žel. dopr. ř. pokládati dopis strany žalující ze dne 4. listopadu 1920, kterým předložen byl účet o opravách poškozených strojů ředitelství státních drah. Tato přihláška však promlčení již staviti nemohla, poněvadž promlčecí lhůta již před tím, to jest dne 28. května 1920 vypršela a nárok žalující firmy na odškodnění tudíž promlčením již zanikl. Jest ovšem jisto, že žalující firma účet o vykonaných opra-

vách poškozených strojů obdržela teprve dne 14. dubna 1920 a že tudíž teprve poté bylo jí možno přihlášku nároku na odškodnění číselně opodstatniti, než nutno zdůrazniti, že žalující firma ode dne 14. dubna 1920, kdy jí účet o opravách došel, až do dne 28. května 1920, kdy promlčecí lhůta vypršela, měla dostatečně času, by nárok na odškodnění ředitelství státních drah přihlásila. Soud první stolice ovšem poukazuje k tomu, že revident Antonín Ř., jenž jako zástupce státních drah při soupisu skutkové podstaty intervenoval, na otázku inženýra K-a, zda žalující firma soupisem skutkové podstaty ohledně svých nároků vůči dráze jest kryta, odpověděl kladně, než toto prohlášení revidenta Ř-a nemohlo sprostiti žalující firmu zákonné povinnosti, přihlásiti své nároky u ředitelství státních drah ve lhůtě Šu 98 žel. dopr. ř., a nemohla žalující firma tímto prohlášením ani v omyl uvedena býti, poněvadž revident Ř. inženýra K-a současně na to upozornil, že účet o opravách musí býti předložen do jednoho roku současně se žádostí o náhradu škody. Výpověď svědka Ř-a v tomto rozhodném směru byla tak jasná, že navízeného odvolatelkou opakování jeho svědeckého výsledku třeba není. Jelikož žalující firma nároku na odškodnění nepřihlásila u dráhy ve lhůtě Šu 98 žel. dopr. ř., zanikl promlčením.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud připojuje se k názoru odvolací stolice, že soupis skutkové podstaty ze dne 5. června 1919 nemůže býti pokládán za reklamaci nároku na náhradu škody dle Šu 99 (3) žel. dopr. ř., třebas v něm žalující strana se jako reklamant poznačuje. Zásadně lze sice připustiti, že ku předepsané písemné formě reklamace stačí i sepis protokolu u železničního úřadu, a není důvodu, proč by takový protokol nemohl býti sepsán při příležitosti soupisu skutkové podstaty, ale obsah protokolu ze dne 5. června 1919 nestačí, by mohl i za reklamaci býti považován. Věta: »Účet bude stranou dodatečně po provedených opravách předložen« jest v rubrice nadepsané: »Odhad škody s udáním, na jakém základě se odhad stal« a vysvětluje se proto úplně účelem soupisu skutkové podstaty dle Šu 82 žel. dopr. ř., v případě pak pro žalobce nejpriznivějším mohla by býti vykládána jen tak, jak ji vykládá napadený rozsudek, totiž že nárok na odškodnění bude uplatněn až po opravě poškozených strojů. Za vznesení nároku na náhradu škody nelze ji pokládati, poněvadž její doslov toho nepřipouští, dále, poněvadž nebyla doložena, jak § 99 (3) žel. dopr. ř. předpisuje, nákladním listem, a poněvadž nepocházela od příjemce zásilky, totiž firmy Sch. a spol., která dle Šu 99 (1) žel. dopr. ř. jediná byla oprávněna o zásilce disponovati a poškození její reklamovati. Připuštění ing. K-a jako strany ku soupisu skutkové podstaty nemůže nahraditi formální odstup práv z dopravní smlouvy firmě Sch. a spol. vyhrazených. Nelze konečně souhlasiti s právním názorem dovolatele, že, když se poškození stalo již po vydání nákladního listu a po potvrzení příjmu zásilky na listovce dne 28. května 1919, stalo se poškození již po skončení dopravy, musí se proto posuzovati dle všeobecných předpisů o náhradě škody a jednorocní lhůta promlčecí dle

Šu 98 žel. dopr. ř. neplatí. Výtce žalované strany, že žalující firma tímto tvrzením změňuje nepřipustným způsobem dle §§ 235 a 283 c. ř. s. žalobu, opřenou o dopravní smlouvu, nelze sice přisvědčiti, neboť žalobce neudal v žalobě a dle Šu 226 c. ř. s. nemusil udati, zda požaduje náhradu škody dle předpisů železničního dopravního řádu či dle všeobecných předpisů občanského práva, ale dle §§ 84 a 97 žel. dopr. ř. nezanikají nároky proti dráze z dopravní smlouvy již vydáním nákladního listu a podpisem listovky, nýbrž teprve skutečným předáním zboží z faktické moci dráhy do faktické moci příjemcovy. Jelikož v tomto případě zboží bylo poškozeno ještě před předáním a sice při jeho přepravě na místo, kde příjemce je měl odebrati, ručí dráha za poškození dle železničního dopravního řádu, a nároky z tohoto poškození promlčují se dle Šu 98 žel. dopr. ř. do jednoho roku s jedinou výjimkou, které tu není, totiž že poškození se stalo zúmyslně.

Čís. 2461.

Zajišťovací převod věci do vlastnictví jest sice důvodem ku nabytí práva vlastnického, nestačí tu však odevzdání pouhým prohlášením.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1923, Rv I 1360/22.)

Žalobce domáhal se na žalované bance zjištění vlastnického práva ku věcem, jež měla banka v držení jako zástavní věřitelka, tvrdě, že nabytí jich vlastnictví kupní smlouvou od Otty W-a. Banka namítla mimo jiné, že na žalobce nebylo převedeno vlastnictví věcí, nýbrž, že měly mu pouze sloužiti jako zástava za zápůjčku, již byl Ottu W-ovi poskytl. Procesní soud prvního stádu žalobě vyhověl, odvolací soud ji zamítl. Důvody: Tato žaloba jest žalobou vlastnickou. Žalobce žádá totiž za zjištění práva vlastnického ku spornému páru koní s postroji a kočárem a v důsledku toho jako vlastník žádá vydání věcí těch žalovanou bankou, která věci ty drží jako zástavní věřitelka. Žalovaná banka vlastnického práva žalobce ve sporu nepřiznala a namítala, že převod vlastnického práva dne 3. července 1920 stal se toliko k zajištění pohledávání 25.000 Kč. Žalovaná banka namítala tedy, že smlouva kupní 3. července 1920 byla uzavřena mezi žalobcem a Ottou W-em jen na oko. Ku vznesení této námítky dle Šu 916 obč. zák. nelze žalované straně dle tohoto zákonného ustanovení upříti oprávněnosti a náleží žalobci, by prokázal právo vlastnické (§ 368 a 372 obč. zák.). Dukazu toho žalobce neprovedl a soud odvolací sdílí právní názor odvolání, že platná smlouva kupní nebyla dne 3. července 1920 uzavřena. Dle Šu 914 obč. zák. nemá soud při výkladu smluv lpěti na slovném znění smlouvy, nýbrž má úmysl stran vypátrati a smlouvě tak rozuměti, jak odpovídá to poctivému obchodování. Dle písemné informace ze dne 3. července 1920 a výpovědi svědků uzavřeli sice žalobce a Otto W. 3. července 1920 smlouvu kupní o sporném páru koní s postroji a kočárem, soud odvolací sdílí však právní názor odvolatelky, že smlouva ta byla uzavřena toliko na oko a že úmyslem stran bylo uzavřít smlouvu o zápůjčku 25.000 Kč a zajištění zápůjčky té dáním věcí těch žalobci do zástavy. Neboť pár koní s postroji a kočárem koupen byl, jak svědky